

BUTLLETÍ INFORMATIU

Núm. 2 • Abril 2007



AESCO

ASSOCIACIÓ D'EXSÍNDICS I EXCONSELLERS GENERALS

NÚMERO D'ASSOCIATS DATA 16 D'ABRIL DEL 2007

- 1- Rosa M. Mandicó Alcobé
- 2- Josep Marsal Riba
- 3- Marcel Besolí Bacó
- 4- Francesc Forné Molné
- 5- Isidre Baró Cabanes
- 6- Xavier Montané Esplandiú
- 7- Antoni Duró Baró
- 8- Vicenç Alay Ferrer
- 9- Enric Tarrado Vives
- 10- Maria Teresa Armengol Bonet
- 11- Andreu Armengol Pascuet
- 12- Antoni Armengol Vila
- 13- Lluís Babi Picolo
- 14- Francesc Bonet Casas
- 15- Antoni Calvó Casal
- 16- Enric Casadevall Medrano
- 17- Josep Casal Casal
- 18- Antoni Casal Mandicó
- 19- Robert Cassany Vila
- 20- Antoni Cerqueda Gispert
- 21- Francesc Cerqueda Pascuet
- 22- Jordi Cots Naudí
- 23- Jordi Farràs Forné
- 24- Pere Font Moles
- 25- Magi Mestre Campderrós
- 26- Agustí Marfany Puyoles
- 27- Pere Marsenyach Torres
- 28- Jaume Martí Mandicó
- 29- Joan Martínez Benazet
- 30- Joaquim Miró Bernadó
- 31- Josep Duró Coma
- 32- Francesc Mora Planes
- 33- Francesc Mora Sagués
- 34- Joan Naudi Ambatlle
- 35- Climent Palmitjavila Torres
- 36- Josep Pintat Solans
- 37- Antoni Pugdellívol Riberaygua
- 38- Cándid Riba Coma
- 39- Josep Antón Ribes Roca
- 40- Eduard Rossell Pujal
- 41- Gilbert Saboya Sunyé
- 42- Estanislau Sangrà Font
- 43- Joan Santamària Tarré
- 44- Ricard Tor Riba
- 45- Jordi Torres Alis
- 46- Isidre Torres Pons
- 47- Marc Vila Riba
- 48- Pere Vila Font (+)
- 49- Jordi Cinca Mateos
- 50- Bonaventura Riberaygua Miquel
- 51- Joan Tomàs Roca
- 52- Susagna Arasanz Serra

- 53- Miquel Armengol Pons
- 54- Joan Verdú Marquilló
- 55- Pere Moles Aristot
- 56- M. Rosa Ferrer Obiols
- 57- Lluís Molné Armengol
- 58- Antoni Puig Fabrega (+)
- 59- Joan Escaler Calva
- 60- Albert Pintat Santolària
- 61- Òscar Ribas Reig
- 62- Joan Jordi Areny
- 63- Josep M^a Mas Pons
- 64- Josep Casal Puigcernal
- 65- Pere Font Vergés
- 66- Miquel Pujal Trullà
- 67- Joan Pujal Areny
- 68- Miquel Vila Bordoll
- 69- Francesc Molné Torres
- 70- Maria Reig Moles
- 71- Josep M^a Garrallà Coma
- 72- Antoni Riberaygua Sasplugas
- 73- Josep Cases Baró
- 74- Joan Obiols Camillo
- 75- Òscar Rossell Margalef
- 76- Xavier Esport Miró
- 77- Patrick Garcia Ricart
- 78- Olga Benazet Dolsa
- 79- Jordi Daban Alsina
- 80- Ladislau Baró Solà (+)
- 81- Albert Gelabert Grau
- 82- Josep Areny Fité
- 83- Francesc Areny Casal
- 84- Miquel Aleix Areny
- 85- Josep Montané Pons
- 86- Guillem Areny Areny
- 87- Josep Ribera Ambatlle
- 88- Marc Forné Molné
- 89- Marc Codina Travesset
- 90- Miquel Álvarez Marfany
- 91- Modest Baró Moles
- 92- Marc Pintat Forné
- 93- Clara Pintat Rossell
- 94- Francesc Roca Roca
- 95- Bibiana Rossa Torres
- 96- Miquel Naudi Clop
- 97- Miquel Casal Casal
- 98- Marcel Albós Riba
- 99- Maitena Manciet Fouchier
- 100- Guillem Valdés Alemany
- 101- Enric Pujal Areny
- 102- Ventura Mora Riba
- 103- Jordi Serra Malleu



Benvolguts Socis i Amics.

Per segona vegada, a través del mateix mitjà, em dirigeixo a vosaltres, membres de l'AESCO, tots exconsellers i per tant havent contribuït de manera activa, sempre amb bona voluntat, sovint amb entusiasme i alguna vegada amb passió, a la construcció d'aquest edifici que es va començar fa tants segles i que ha esdevingut allò que és avui: la nostra Pàtria.

He dit "per segona vegada". Això, vol dir que aquesta modesta empresa, la publicació d'un butlletí informatiu de l'AESCO, encara que difícil i que demana molta dedicació per part de la Junta directiva, no ha sigut un acte sense continuïtat i que gràcies a l'esforç dels membres d'aquesta Junta surt al carrer el nº2 d'aquest òrgan, que ha de dur a terme, n'estic segur, un paper important en la vida i l'acció de la nostra entitat. Però perquè la seva eficàcia sigui màxima comptem amb vosaltres per a alimentar-lo amb articles d'opinió. Del debat en surt la llum i si aconseguim publicar alguns punts de vista, sobretot si són contradictoris, sigui quin sigui el tema, continuarem, ben modestament evidentment, a afegir encara alguna pedra al nostre edifici comú.

Aquest "per segona vegada" em recorda també que no estava gens segur que em tornés a recaure l'honor de presentar-vos aquest segon número de la nostra publicació. Efectivament si les coses s'haguessin desenvolupat segons l'ordre establert hi hauria avui una altra Junta directiva elegida i fora un altre president qui signaria aquesta salutació. Els membres presents a l'Assemblea general del passat dia 7 de març no ho van considerar així i ens van demanar continuar dirigint l'Associació durant dos anys més. Malauradament, tot l'equip no continuarà, el membre que va ésser elegit ara fa dos anys es va creure obligat a dimitir per donar pas a una persona que representi la Parròquia de Sant Julià de Lòria. Amb recança, tot i entenent els seus arguments, la Junta directiva va acceptar la seva dimissió. Dic amb recança perquè ens havíem acostumat al seu tracte cordial, al seu dinamisme i al seu caràcter sempre rialler. Gràcies Xavier per haver-nos ajudat durant dos anys; et trobarem a faltar. En quant als altres, els qui ens hi hem quedat, us he de confessar que és una satisfacció saber que ens feu confiança una altra vegada, us ho agraim sincerament. És segur, però, que una pluralitat de candidatures hauria demostrat el vostre interès pel funcionament d'aquesta Associació que considerem indispensable.

En quant al butlletí que us presentem aquesta vegada és, com el seu predecessor, essencialment un "butlletí informatiu", us dona les notícies d'interès, us mostra algunes fotografies, un article d'opinió, i la publicació de les conferències dels nostres convidats, però ho repeteixo voldriem que fos sobretot un òrgan de debat i comptem amb vosaltres.

Abans d'acabar, permeteu-me que aprofiti el començament d'aquest nou mandat per a desitjar-vos molts encerts en les vostres activitats associatives que esperem molt intenses.

JOSEP MARSAL RIBA

JUNTA DIRECTIVA

SR. JOSEP MARSAL RIBA

President

SRA. ROSA MARIA MANDICÓ ALCOBÉ

Vicepresidenta

SR. FRANCESC FORNÉ MOLNÉ

Secretari

SR. MARCEL BESOLÍ BACÓ

Tresorer

SR. ISIDRE BARÓ CABANES

Vocal

SR. XAVIER MONTANÉ ESPLANDIU

Vocal

**UNIÓ I GERMANOR
FAN LA NOSTRA FORÇA**



ASSEMBLEA GENERAL I CONGRÉS De la Unió Mundial UMAPF de París els dies 18 i 19 de maig de 2006

En la reunió de la Junta directiva de l'AESCO del passat dia 16 de març del 2006 els senyors Marcel Besolí i Isidre Baró vàrem ser nomenats per assistir a l'Assemblea i Congrés de la UMAPF per continuar la presència d'exparlamentaris a l'Assemblea General.

L'Assemblea fou presidida, com cada any, pel Sr. Xavier HUNAULT, president de 1a UMAPF i es varen tractar els següents temes:

- El *Comerç equitable*, factor essencial del desenvolupament econòmic per una millor presa de consciència de l'interès mundial que representa. Consolidar i protegir el comerç equitable, definint un Estatut Universal molt simple i fàcilment aplicable, reconegut pels estats per la lliure circulació de tota classe de productes amb un < Label internacional > que representaria una garantia pels productors i consumidors, essent una espècie de Passaport per la seva lliure circulació.
- Reduir la part pobra de la població mundial tenint l'objectiu fixat per la ONU, posant el 0,7% del PIB de cada Estat a l'ajuda pública al desenvolupament beneficiant les poblacions pobres.

La Unió Mundial de les Associacions d'exparlamentaris s'ha associat a les gestions del president de l'Organització Internacional, Mr. Abou DIOUF amb el seu administrador Mr. Clement DUHAIME, a la vista d'una reforma institucional per fer un organisme més creïble i més democràtic, on l'Assemblea d'exparlamentaris esdevindria deliberant hi decisiva en lloc de ser consultiva com és en la actualitat.

En la segona sessió, va prendre la paraula el representant dels països Centre Africans, el Sr. Agba OTIKPO MEZODE fent remarcar, en un llarg exposat, que els seus respectius governs no financen cap associació d'antics parlamentaris i demanen una ajuda econòmica a la UMAPF per poder assistir regularment a les Assemblees. Responent el president, el Sr. Xavier HUNAULT, que la UMAPF no té suficients fons disponibles per ajudes complertes de viatges de les seves associacions.

Respon el Senegal que, en el seu cas, el Govern està preparant una llei per reconèixer els antics parlamentaris i sufragar totes les seves despeses.

El Líban presidit pel Sr. Dadre CHAFIC manifesta que en el seu govern són completament reconeguts i consultats en els problemes més greus del seu govern.

Demanen l'ingrés a la UMAPF tres nous països; ILLES COMORES, RUMANIA i CANADÀ. Seran proposades en la pròxima Assemblea.





La Delegació andorrana en aquesta sessió té l'honor de rebre la visita de la nostra Molt Il·lustre Ambaixadora d'Andorra a Paris, la senyora Imma TOR FAUS qui honorifica la nostra presència a l'Assemblea, essent rebuda amb grans aplaudiments.

En el repartiment de les comissions en primer lloc, la del Comerç Equitable es escollida pel Sr. Marcel Besoli. En aquesta Comissió es debat sobre la pobresa Mundial, creien que amb el comerç abans esmentat, la solidaritat de les negociacions foren més repartides dins del món del països pobres, cosa que el Sr. Besolí fa

patent en la reunió, esmentant que dubtava molt que aquest fos el remei adequat per pal·liar aquesta mancança en el món i que podria ser una de les solucions fomentar les possibles indústries dins d'aquells països.

El Sr. Isidre Baró passà a la Comissió per l'interès polític i econòmic de les afinitats de la Francofonia. El debat s'orientà envers una reforma institucional per fer un organisme més creïble, en el funcionament més democràtic i on l'Assemblea parlamentària de la Francofonia seria una Assemblea deliberant i de decisió. La comissió fou presidida per la representant de l'Associació Mundial de la Francofonia, la Sra. Patrícia HERT.

En la reunió general de totes les Comissions s'aprova l'Agenda de l'any 2007. Decidint fer la pròxima Assemblea a la ciutat de BEIRUT i per la mateixa ocasió s'ha de nomenar nou president. Acordant tots plegats que hauria de continuar almenys un any més el Sr. Xavier HUNAULT, qui rep els aplaudiments unànimes de tota l'Assemblea.

Acabada la reunió es dona per closa l'Assemblea 2006 amb un dinar de germanor ofert per Monsieur Jean-Louis DEBRE, president de l'Assemblea Nacional Francesa.

Andorra, a 20 de maig de 2006.

ELS DELEGATS :

MARCEL BESOLI BACÓ
ISIDRE BARÓ CABANES

NOTES SOBRE LA NATURALSA DEL SISTEMA INTERNACIONAL CONTEMPORANI: CONTINUÏTAT I CANVI

PERE VILANOVA

*Catedràtic de Ciències Polítiques de la Universitat de Barcelona
Exmagistrat del Tribunal Constitucional d'Andorra (1993-2003)*

Per entendre la crisi del sistema internacional contemporani, en la seva etapa post-bipolar, no s'ha de fixar l'atenció només en la fi del comunisme (i per via de conseqüència del bipolarisme) sinó amb major perspectiva històrica: estem assistint a la fi d'un sistema mundial impregnat dels elements bàsics del Segle de les Llums, de la Il·lustració. Hi ha una crisi estructural pel que fa als fins (implícits o explícits) del sistema internacional, així com una crisi de les institucions (internacionals, nacionals, socials) i els seus valors subjacents. Crisi del dret internacional, crisi de l'Estat com forma estable d'organització política, crisi de l'Estat social com a forma d'organització social. Anem, en suma, a un món "privat de sentit", anàrquic, des-regulat. Curiosament, l'autor Zaki Laidi ("Un monde Privé de Sens", Fayard, Paris, 1995), uns anys després de la seva proposta, es creu obligat a tornar, per revisar-lo, sobre el seu diagnòstic inicial. La seva nova obra ("Geopolitique du Sens", DDB, 1998, Paris), de la que és compilador i compta amb valuoses col·laboracions d'altres autors, es basa en la constatació de que estem assistint a "una lenta emergència en el món d'espais dotats de sentit". És a dir, segons la lògica que Laidi donava a la noció de "sentit" en el seu llibre anterior ("Un monde privé de sens"), estem assistint a l'emergència d'àrees geopolítiques en les que es visualitzen paràmetres propis de sentit, per exemple a Rússia (o l'espai eslavo-ortodox per extensió), en el continent americà, en el món musulmà, o en la vessant pacífica d'Àsia (Japó, Xina, Corea). Tota la qüestió, segons Laidi, resideix en veure si aquesta pluralitat d'àrees "dotades de sentit", és a dir d'horitzons programàtics propis, s'estabilitzaran, i quins tipus de relacions s'establiran entre unes i altres (conflictives, de cooperació, de coexistència). La hipòtesi és molt estimulant, i obliga a fixar l'atenció en una referència essencial: la crisi d'un cert *universalisme* com ideologia implícita dels anys 90, i des d'aquesta perspectiva és relativament irrellevant que aquest universalisme fos de *matriu occidental*. Conclou aquesta obra amb una inquietant reflexió sobre la utilitat, o la vigència, de la pretensió que dona per certa l'existència d'una comunitat internacional, no diguem ja una *societat internacional*, doncs molts signes apunten en sentit contrari.

En aquest context ¿estem en condicions de definir alguns dels paràmetres d'aquest sistema internacional en plena mutació? Al menys cinc gran tendències semblaven consolidar-se des de finals dels anys 90 i res sembla indicar que la crisi actual les hagi modificat.

En primer lloc, la globalització i els seus efectes. La globalització i més genèricament la mundialització, no són teories autosuficients per explicar el món, però sí que són el teló de fons, el terreny de joc, la *situació de fet*, en la qual operen tots els demés fenòmens. Està aquí per quedar-se, és irreversible, i per això les accions i mobilitzacions *contra* la globalització, a falta d'una major reflexió per part d'alguns dels seus defensors, no superen l'estadi de símptoma o senyals (rellevants, en

grau extrem fins i tot) de crisi del sistema, però no assoleixen de moment el nivell d'alternatives portadores de solucions a escala també global. Però són paràmetres que necessàriament condicionen tots els processos polítics, econòmics o d'un altre tipus en curs, en major o menor grau. De manera que marquen un límit: en l'actual sistema internacional no són possibles comportaments *autàrquics o aïllats durables* per part de qualsevol dels actors presents. Aquest fenomen no necessita major demostració, i ens porta a admetre que per això augmenta també en la mateixa proporció la *interdependència*. I la interdependència, al treure o reduir el marge d'acció als actors, comporta potencialment que aquests depenguin en la seva presa de decisions *els uns dels altres*, independentment de la seva voluntat de col·laborar o d'enfrontar-se. Aquest fet ¿és bo o és dolent? El criteri de mesura de la resposta no està clar, però com diem, en potència això reduiria la possibilitat d'unilateralisme i això és un fenomen portador de major estabilitat.

La famosa crisi de la sobirania dels estats ha de ser curosament avaluada, doncs s'ha sobreestimar la seva dimensió i s'ha donat per suposat que culminarà en la seva senzilla i plana *desaparició*. I això és, per ara, falç. Per tant s'ha d'enfocar aquesta crisi amb altres criteris. Entre ells avaluar el seu significat en termes d'erosió, de desvalorització relativa, de modificació dels seus efectes. Però la centralitat de l'actor estatal en el sistema internacional no pot donar-se per tancada, entre altres coses perquè des del punt de vista normatiu, l'Estat segueix sent irremplaçable (de moment), i el seu control sobre les organitzacions internacionals segueix sent determinant. Per tant, tota formalització d'acords, de tendències a l'ordre, en el sistema internacional, ha de passar i seguirà passant per la concertació entre estats. La qüestió estructural de fons, en el moment actual del sistema internacional, és precisament la de com resoldrà l'Estat (i un actor afí: les Organitzacions Internacionals) les seves relacions complexes, conflictives, etc., amb actors més *transnacionals*, que per la seva naturalesa operen en el sistema a escala internacional de manera desestabilitzadora. L'exemple del terrorisme (en la seva dimensió transnacional) és essencial per aquesta reflexió.

En tercer lloc, la crisi de les grans ideologies totals (concepte no igual a totalitàries) que han dominat la segona meitat del segle XX, ha tocat fons. Allò rellevant ha set la mutació de les ideologies *seculars* tradicionals (dominants en els paràmetres de la guerra freda), un dels fenòmens més contundents del nostre temps, entenent per això la seva substitució per formidables construccions (o més aviat *reconstruccions*) culturals de matriu religiosa, cultural-lingüística, ètnica o altres, com forces de mobilització col·lectiva. La novetat no recau en els fonaments d'aquestes matrius (de fet són pròpiament premodernes) sinó en el context en el que *aquesta vegada* operen, el que multiplica geomètricament els seus efectes socials, i les interaccions entre els actors implicats. Aquí sí que l'11 de setembre ha introduït una novetat important, però que no consisteix en que ha actuat un grupúscle terrorista islamista, d'identitat musulmana en la seva versió més radical, sinó en alguns aspectes molt concrets: l'estructura del grup, la seva consideració estratègica de l'ús dels mitjans de comunicació, el perfil terrorista suïcida, el tipus de reivindicació a-concreta, i per això innegociable. És a dir, la seva *transnacionalitat*.

En aquest terreny, alguns autors, a la recerca d'un referent únic com a motor de les masses, s'han afanyat a construir una equació falsa (o al menys no totalment certa): els criteris d'identificació col·lectiva de tipus ideològic *polític tradicional*, com la classe social, el marxisme-leninisme, etc., s'han vist substituïts per un únic criteri d'identificació col·lectiva: la identitat del grup (s'ha de suposar que des d'una perspectiva ètnica). El criteri identitari *sempre ha existit*, en el sentit que els individus han buscat (o se'ls ha proporcionat) una sèrie de mecanismes per la seva identificació subjectiva amb el col·lectiu al qual pertanyen. Per això, al segle XX s'ha vist com col·lectius humans sencers han adherit, d'una manera o altra, a processos *subjectius col·lectius* de matriu ideològica secular, de tipus social, institucional, polític, etc. Però el mecanisme d'identitat segueix funcionant avui com ahir, amb la diferència, al nostre entendre, que el que caracteritza el moment actual és, precisament, la dificultat pel predomini d'un únic mecanisme d'identificació. Les societats catalana, basca, irlandesa, són societats amb varis *cleavages*, dels que el criteri d'identitat *nacionalista* és un de varis. A una part de la societat aquest criteri li pot ser autosuficient, però no per això l'altra meitat adhereix al criteri contrari *equivalent*. L'espai geopolític d'Àsia central és un bon exemple, no d'aquesta afirmació sinó de la seva refutació: la varietat i escala de prioritats a que s'afronten, des del punt de vista de la lleialtat i l'adhesió activa un tadjiko, un uzbeko, un pakistani o un iraní són més diverses del que podem pensar. El comportament electoral francès en la primera volta de les eleccions presidencials de maig de 2002 són un exemple diferent, però igualment significatiu, de la complexitat de les motivacions de la gent en política.

A més, estem en un món no unipolar, sinó amb varis centres de poder, de naturalesa funcional distinta (militar, econòmica, ideològica) i no sotmesos a dinàmiques pautades o subjectes a regles formals. El sistema internacional no sembla estar reestructurant-se d'una manera jeràrquica vertical, sinó que de moment està en una dinàmica de tempteig (situació sempre desestabilitzadora) en un cert càlcul racional (en termes risc/benefici). Estem igualment en una etapa en la que els diversos actors del sistema estan intentant *marcar el territori* (segons la terminologia del món animal i la seva lluita pel control del territori, la caça, l'aigua i els recursos). Les relacions entre Rússia i Estat Units, entre Xina i els dos anteriors, o les vacil·lacions d'Europa davant de tots, són senyals, símptomes, però poc més. La crítica de l'unipolarisme, del sistema basat en un centre de poder imperial, requerirà tota la nostra energia intel·lectual durant molt de temps, si de veritat volem avançar en la comprensió del món del segle XXI. ¿Per què? Doncs perquè per comoditat intel·lectual, o per inèrcia, tendim a acceptar cada senyal d'*acte de poder* que fa Estat Units, com a prova de dues conclusions falses: la primera és que si el món fos realment *unipolar*, qui posseeix el poder podria fer sempre el que volgués en *tots els àmbits*, des de la política a l'economia. ¿Controla algú la famosa *volatilitat financera global* (principal font d'inseguretat econòmica en el món contemporani)? La resposta és *no*. Un altre exemple: a Orient Mitjà, ¿fa Israel el que vol Estat Units? ¿o és al revés? Si és el segon, ¿per què?, a menys que acceptem tornar a la teoria de jocs, al dilema del presoner i del carceller, o a la teoria de la dissuasió del dèbil al fort?

En aquest sentit, l'anàlisi dels processos de presa de decisions i dels processos subjacents en relació al primer aniversari de l'atemptat l'11 de setembre, és alligador. La manera de procedir de l'Administració Bush, en relació a la seva declarada opció d'estendre la guerra a Iraq, planteja una sèrie d'interrogants que venen a qüestionar l'aparent obvietat del món unipolar. Entre juliol i octubre (de 2002), les relacions entre les primeres potències (Rússia, Xina i Estats Units), els processos de pressió/negociació en el Consell de Seguretat de Nacions Unides, l'emergència d'interrogants i tensions dins de sectors de la opinió nord-americana, la reaparició d'una (inicialment tímida, però significativa) oposició (Al Gore, Carter, Clinton), l'evidència de les reticències d'amplis sectors de la opinió europea, l'avaluació dels costos regionals (a Orient Mitjà) si la totalitat de governs àrabs mantinguessin les seves reticències a tota acció militar unilateral, etc., tot això són variables que d'entrada posen en evidència les diferències entre la crisi del Golf de finals de 2002 i la crisi de 1991 (així com la seva resolució). A aquest respecte, el debat teòric emergent, en termes d'influència sobre les tendències a l'ordre i al desordre, és sobre *unilateralisme + potència militar* i el seu impacte estructural (no conjuntural) sobre el sistema.

En realitat tot sembla indicar que s'hauran d'explorar a fons les possibilitats del món com a *sistema network*, o sistema *xarxa* tan elaborat per Manuel Castells, però des de l'òptica d'explorar un conjunt de dependències mútues sense jerarquies clares o formalitzades entre els actors. Quan tots acaben depenent de tots, gairebé ningú pot fer *el que vol* o al menys *com vol*. Aquest tema, crucial, té una estreta relació amb la qüestió de *presa de decisions* en política internacional, que els experts han abordat tradicionalment des del supòsit previ de que, en quan a la selecció de les diverses opcions possibles, els actors opten des de la perspectiva del *rational choice*, és a dir, l'elecció racional. Successives crisis ens mostren que aquest supòsit ha de ser revisat. No perquè ens haguem d'instal·lar en la hipòtesi, intel·lectualment absurda, de la *irracionalitat* del decisor, sinó perquè s'ha d'explorar i determinar que en la decisió intervenen moltes variables, dimensions subjectives i percepcions més objectives, etc. Tot això fa que el que l'actor entén com elecció *racional* (és a dir la que més convé als seus interessos, o la que menys perjudica), sigui a vegades molt dubtosa, qüestionable, o escassament fonamentada.

La persistència de les guerres (o conflictes d'un o altre nivell), i de la limitada, molt limitada, capacitat d'acabar amb elles des de fora, seguirà sent una component estructural dels sistema mundial. Fins i tot les intervencions militars més necessàries, o més ineludibles, no sempre comporten la garantia de que sigui possible la *gestió política* de la seva fase post-militar. Però tampoc el balanç actual permet sostenir radicalment la tesi contrària. A saber, mai, en cap cas cap de les intervencions hauria servit per res. Per tortuosa que fos la demostració, alguna relació de causa a efecte hi ha entre les intervencions militars als Balcans i, la posterior aparició de processos democratitzadors a Croàcia i a Sèrbia. A la vegada, la sobrecàrrega de Nacions Unides, o l'excés de sol·licitació de l'anomenada comunitat internacional, ha tocat sostre, i el balanç és contradictori. Per tant, anem a assistir a un reflux del voluntarisme humanista i universalista que ha afectat a la opinió pública internacional als anys 90. L'exigència d'Estats Units d'un gran consens internacional en determinades matèries, per exemple la lluita contra el terrorisme, entra en crisi

abans de començar perquè ve acompanyada, per imposició d'Estats Units, de que això funcionaria *en la pràctica* mitjançant coalicions *a la carta*, és a dir, contra segons qui es farà d'una manera, en segons quins casos, d'una altra. I en molts casos *no s'actuarà*. No fa falta ser un gran jurista per entendre que aquesta aproximació xoca frontalment amb una exigència indispensable perquè l'*ús de la força*, d'aplicar-se, vagi en el sentit d'un major ordre global: la força, basada en la llei, ha de recolzar-se en el principi d'igualtat (davant la Llei) i de generalitat en la seva aplicació (sancions i força). Amb altres paraules, casos iguals, similars o analògics, han de ser tractats igual. El doble estàndard és el principal desmentit de les expectatives que el dret humanitari ha arribat a suscitar durant la dècada dels noranta.

Tot això ve acompanyat de la crisi total del concepte de seguretat. O si es prefereix la incapacitat per anar més enllà de l'afirmació segons la qual el concepte de seguretat dominant durant el sistema bipolar (i que no és reduït, precisament, a la seva dimensió militar convencional i/o nuclear) es va col·lapsar al 1990 i no ha trobat element de substitució. Ara bé, el concepte tradicional de seguretat s'ha col·lapsat, però no ha desaparegut, perquè en absència d'un concepte alternatiu *operatiu*, i davant un sistema en el que dominen les *incerteses*, es torna a colar per la finestra: a falta d'una doctrina política de seguretat, persisteix el criteri de tenir al menys *un braç armat*. La polèmica en curs sobre la PESC no sortirà dels seus límits actuals sinó s'aborda la qüestió de fons: ¿al servei de quina *doctrina d'ús*, de quina *visió estratègica del món* per part europea, està o estarà aquest braç armat? La posició de la Unió Europea en la crisi d'Orient Mitjà, en concret des de gener fins a juny de 2002, il·lustra a la perfecció el sostre al que ha arribat, de moment i fins a nova ordre, l'expectativa d'una política exterior i de seguretat comuna europea. Paradoxalment, pot donar-se que s'avanci més en una política comuna *de defensa*, que en la PESC com a tal. ¿Per què? Perquè a manera de política de defensa Europa està construint els instruments organitzatius necessaris, jurídics i militars d'una força *operativa comuna*.

UNA REFLEXIÓ SOBRE L'ESTRUCTURA DE LA SOCIETAT ANDORRANA I LA INFLUÈNCIA ESTRANGERA EN ELS COSTUMS

(Extracte de la conferència donada el dia 7 de març del 2007, amb motiu de l'assemblea anyal de l'AESCO)

Amb les estadístiques de població a la mà i de manera resumida resulta que entre 1940 i 2004 la població d'Andorra s'ha multiplicat per **divuit (18 vegades)**, o si es vol, ha augmentat en un **mil vuit-cents per cent (1800 %)**.

Alhora i mercès al canvi dels criteris del dret de la sang (*ius sanguinis*) pels del territori de naixença (*ius soli*) la població de nacionalitat andorrana s'ha multiplicat per **vuit vegades (8)**, o dit d'altra forma, ha augmentat en un **mil dos-cents per cent (1.200 %)**.

No hi ha cap Estat a Europa, ni segurament al mon, en el qual (sense canviar cap frontera) s'hagi donat aquest augment.

És bo que ens ho recordem tot això, cada vegada que de manera lleugera i sense saber ni voler saber res de la història recent, s'acusa el nostre país de manca de voluntat integradora.

La realitat és que Andorra és una mostra espontània i no pas planificada de barreja de cultures, de multiculturalitat a la pràctica.

Hi ha un exemple ben clar del que dic: mentre a tot arreu la instal·lació de nous canals i el pas de fronteres per les ones hertzianes ha provocat polèmiques i restriccions, a Andorra, ben al contrari: el mateix Gover i abans el Consell General, sempre han consignat unes partides importants en el pressupost general o en el de l'S.T.A. per instal·lar i mantenir els repetidors de televisió que arriben a **tots** els racons del país i porten a **totes** les llars no solament la televisió andorrana **ATV** (un canal) sinó també totes les estrangeres de França, Espanya, Portugal i altres (catorze canals per ara).

La seva instal·lació, manteniment i reposició es fa a càrrec de l'S.T.A. i no hi ha cap taxa, "*redevance*" o similar sobre els aparells de televisió. Ho tenim tot a casa i de franc. Però ho paguem entre tots perquè són necessaris un mínim de tretze mòduls de repetidors hertzians i ara digitals, per cada canal, per tal de cobrir tot el territori.

Cal saber, en canvi, que per tal que la televisió andorrana arribi a l'Alt Urgell es va haver de llogar un repetidor a la Xarxa catalana, i després dos més per tal d'arribar a la Cerdanya, a demanda d'ells. Sempre pagant la instal·lació i el lloguer mensual nosaltres, que la pela és la pela, com diuen ells a Catalunya.

Malauradament, un resultat, no volgut, d'aquesta política (junt amb altres causes) és que la llengua més parlada al carrer a Andorra és l'espanyol, que guanya terreny a cada nova enquesta.

I l'altre efecte, aquest de caire més netament negatiu, és el de rebre i ser bombardejats cada dia amb tot un seguit de programes de tele-porqueria (dir-ne tele-deixalla és massa benèvol perquè hi ha deixalles molt aprofitables i reciclables: de la tele-porqueria no se'n pot aprofitar res).

Suposo que estaran d'acord amb mi quan dic que quasi tot aquest devesall de barroeria, mal gust, agressivitat, violència de gènere i de tota mena, esperit de del·lació de les febleses i misèries de tothom (ex-marits contra ex-dones, pares contra fills, parents amics i coneguts) ens ve **majoritàriament**, del sud.

És prou evident que, per sort, la contaminació està continguda al Nord: les televisions franceses estan **encara** molt lluny de les espanyoles en aquesta especialitat. He dit **per sort i encara** volent tenir confiança en el seny dels dirigents de les cadenes franceses i en el seu Consell Audiovisual, amb les competències que té.

Un incís important: és de justícia, crec, situar les cadenes públiques de la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió molt més a prop de les franceses que de les espanyoles, pel que fa a la carrera cap a la audiència a qualsevol preu de barroeria. És també curiós constatar que a Espanya encara no hi ha un autèntic Consell de l'Audiovisual, mentre que a Catalunya hi ha el CAC ja fa anys i amb competències creixents.

La Televisió té una influència enorme en la mala educació dels nens, dels joves i dels grans. Fa més de trenta anys el Professor Manuel Jimenez de Parga va dir en una conferència organitzada pel grup ANTRHOPOS, al Col·legi Sant Ermengol que la tele arribaria a ser més important que la Revolució Francesa, en la història de la humanitat.

Bé podríem polemitzar molt sobre aquesta idea aparentment desproporcionada. De fet aquell mateix dia ja va sortir un pamflet que parlava de la manzana podrida de Leon Felipe i no sé que més.

Però qui ho pot negar avui que si els nens veuen tres o quatre hores de televisió, aquesta esdevé més important en la seva educació que el que reben a l'escola i el que no reben a casa?

I què és el que veiem sempre: la bronca política més exacerbada que es recorda entre el PP i el PSOE, l'agitació permanent amb els arguments més barroers per perjudicar l'adversari. I encara tenim la sort de no poder escoltar la COPE. Dic la sort sense cap recança, perquè l'he sentit anant en taxi per Barcelona i fa por de pensar quina influència poden tenir aquelles barbaritats, mentides, insults i calúmnies que li permeten tenir molta audiència, en l'enfrontament entre comunitats, autonomies i grups socials.

Aquest mal humor permanent es trasllada al carrer on l'agressivitat i la fatxenderia de molts conductors està creixent cada dia.

Conduir a Barcelona és molt més desagradable i agressiu que a Andorra però menys encara que a Madrid. Tots hem anat pels carrers de Barcelona per constatar que si et pares a un pas de vianants per deixar pas a una persona gran, un infant o qui sigui, els que et venen al darrere t'escriuassen i toquen el clàxon com bojos. Cuida't d'agafar un semàfor en verd baixant pel Carrer Balmes o pujant per Aribau, quan acaba de posar-s'hi: et jugues la vida, perquè molts cops et pots trobar amb l'energumen de torn que ha passat ben entrat el seu vermell. I es veu que a Madrid el cabreig general és directament proporcional a les dificultats molt més grans d'una capital més improvisada i encara plena d'obres. Potser l'agressivitat i les males maneres són directament proporcionals a la grandària de les ciutats?

Els andorrans hauríem de donar exemple de civisme, sense ordenances, sense imposicions. A Andorra i fòra de casa.

Perquè, per acabar, el darrer aspecte negatiu de les males influències que ens arriben (aquestes de tot arreu) és la desconsideració envers els polítics. Les enquestes diuen que cada vegada hi ha més gent que desconfia en bloc de tots els polítics. No ens ha d'estranyar que al referèndum de l'Estatut de Catalunya amb prou feines votessin un 50% de la població. Però és que el d'Andalusia no van arribar ni al 40% i al de la Constitució Europea tres quarts del mateix.

Aquesta és la ciutadania europea que en ha de donar lliçons d'integració?

Que a Espanya o a França hi hagi motius o no per desconfiar dels polítics, és cosa d'ells. Però a mi el que em fa pensar és que el mateix mimetisme que ens arriba en molts temes de ciutadania també es tendeix a aplicar-ho a la política andorrana i a la percepció que en donen els mitjans de comunicació. Aquesta és una altra influència estranya i per mi indesitjable.

En aquest punt molts us esteu preguntant: Que ens explica aquest? Ell, que té el rècord de durada com a Cap de Govern, ara que ens ven a dir, quan ha tingut possibilitat d'incidir en tots aquests problemes.? I teniu raó de pensar-ho.

Segur que de fora estant es veuen les coses que es podien haver fet millor o les que no s'han fet. Segur que tots heu fet aquesta reflexió sobre la vostra feina al Consell General. I com més responsabilitats has tingut i més temps, més reconeixement d'errors o de mancances, és clar.

Dit això, el que hem de saber fer és mantenir que la diferència es pot defensar si es tracta de ser millors, de no caure en la facilitat d'esperar que l'estat t'ho resolgui tot, de no deixar la política únicament als polítics (com si no fóssim ciutadans) per poder-los denigrar rentant-se les mans.

Pot semblar que reivindicar les bones maneres, l'educació, el civisme és predicar en el desert. Però penso que no hem de tenir por de ser diferents en això.

I penso que aquesta assemblea de persones que hem tingut responsabilitats als més alts nivells és el lloc adequat per dir-ho i per fer-ne un objectiu de cadascú i de tots.

Som polítics, perquè fer política només vol dir que estimes el teu país i actues en conseqüència. És una feina apassionant que (més que totes les altres) s'aprèn mentre la fas perquè a Andorra cap de nosaltres no ha estudiat per ser polític.

És una dedicació intensa que es paga amb temps agafat a la família, amb nervis i moments difícils, que fas compartir amb els de casa, encara que intentis evitar-ho.

Però ens agrada haver servit Andorra. Tots n'estem agraïts, perquè haver tingut la confiança dels nostres conciutadans és un gran privilegi que tots nosaltres hem pogut compartir.

MARC FORNÉ MOLNÉ

Amb la voluntat de gaudir de noves idees i visions us convidem a adherir-vos a la nostra Associació, que treballa per fomentar la promoció i la defensa dels valors democràtics, la cultura andorrana i la llengua catalana.

FULL DE PREINSCRIPCIÓ PER A NOUS MEMBRES DE PLE DRET I OBSERVADORS

Andorra la Vella,

El/La sotasignat/ada, _____, de
nacionalitat andorrana, titular del passaport núm. _____ amb domicili a
_____, havent exercit el càrrec públic de:

- síndic/a general, durant el període _____
- subsíndic/a general, durant el període _____
- conseller/a general, durant el període _____

Manifesta la seva voluntat d'adherir-se a l'Associació d'Exsíndics i Exconsellers Generals.

Per a més informació podeu trucar al **877 877**.

**AMB LA TEVA COL·LABORACIÓ
POSEM UN GRAU MÉS
A LA NOSTRA ASSOCIACIÓ**



AESCO

AESCO

Associació d'Exsíndics i Exconsellers Generals

Carrer de la Vall, 28 · AD500 Andorra la Vella · Tel: 877 877 · Fax: 869 863